Załącznik
do Uchwały Nr 71/000/2019 Senatu AJP
z dnia 22 października 2019 r.

W Y T Y C Z N E

w zakresie opracowywania programów studiów i oceny realizacji efektów uczenia się

Rozdział I.
Postanowienia ogólne
§ 1.

W rozumieniu niniejszych Wytycznych poniższe określenia oznaczają:

1) AJP – Akademia im. Jakuba z Paradyża z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim,
2) Wydział – jednostka organizacyjna Akademii im. Jakuba z Paradyża prowadząca studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia,
3) Dziekan – kierownik jednostki organizacyjnej Akademii im. Jakuba z Paradyża prowadzącej studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia.

§ 2.

Wytyczne określają:

1) zasady opracowania programów studiów,
2) wykaz dokumentów i informacji stanowiących dokumentację programu studiów,
3) zasady doskonalenia programu studiów.

Rozdział II.
Wytyczne w zakresie opracowania programu studiów
§ 3.

1. Program studiów dla określonego kierunku, poziomu oraz dla profilu lub profili kształcenia obejmuje:
   1) opis zakładanych efektów uczenia się;
   2) opis procesu prowadzącego do uzyskania tych efektów.
2. Zdefiniowane w programie studiów efekty uczenia się:
   1) są wyrażone w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
   2) uwzględniają uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2016 r. poz. 64 i 1010) oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy:
      a) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
      b) dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia.
      c) dla kwalifikacji na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów trzeciego stopnia.
3. Dla programu studiów prowadzącego do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera kierunkowe efekty uczenia się muszą uwzględniać wszystkie efekty określone dla tego typu kwalifikacji.
4. Dla programu studiów w specjalizacji nauczycielskiej kierunkowe efekty uczenia się muszą uwzględniać efekty określone w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, odpowiednie dla danego poziomu kształcenia.

5. W przypadku planowania studiów na danym kierunku i poziomie kształcenia na obu profilach *(ogólnoakademickim i praktycznym)* kierunkowe efekty uczenia się definiuje się dla każdego profilu odrębnie.
6. Proces kształcenia na studiach prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej umożliwia uzyskanie takich samych efektów uczenia się dla obu tych form studiów.
7. Efekty uczenia się muszą być zdefiniowane w taki sposób, aby możliwe było stwierdzenie, czy zostały one osiągnięte przez studenta i absolwenta.
8. Wydział definiując efekty kierunkowe i opracowując program studiów, planuje:
    1) metody i formy kształcenia, które umożliwiają osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się;
    2) sposoby weryfikacji tych efektów stosując zasady dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się określone w AJP odrębnymi przepisami.
9. Kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają efekty w zakresie znajomości języka obcego.
10. Dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny Wydział określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się.
11. Wzór opisu efektów uczenia się określony jest w załączniku nr 1.
12. Opracowując program studiów, należy uwzględnić, że warunkiem ukończenia studiów i uzyskania kwalifikacji potwierdzonych wydaniem dyplomu ukończenia studiów wyższych jest:
    1) uzyskanie wszystkich określonych w programie studiów efektów uczenia się;
    2) uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 2;
    3) odbycie przewidzianych w programie praktyk;
    4) złożenie pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego.

§ 4.

1. Opracowując program studiów, oprócz efektów uczenia się, Wydział określa:
    1) formę lub formy studiów;
    2) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie, z wyszczególnieniem liczy punktów ECTS za zajęcia dydaktyczne, praktykę oraz pracę dyplomową i egzamin dyplomowy;
    3) tytuł zawodowy nadawany absolwentom;
    4) zajęcia lub grupy zajęć *(przedmioty lub grupy przedmiotów)* niezależnie od formy ich prowadzenia wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się oraz liczby punktów ECTS;
    5) łączną liczbę godzin zajęć;
    6) plan studiów;
    7) sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia;
    8) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
    9) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszaru nauk humanistycznych i nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne i nauki społeczne;
    10) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych dla kierunków o profilu praktycznym, a w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki, oraz liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach tych praktyk, przy czym program studiów dla kierunku o profilu praktycznym, z

wyłączeniem studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, uwzględnia praktyki w wymiarze:

a) 6 miesięcy na studiach pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich,
b) 3 miesięcy na studiach drugiego stopnia.

2. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom uczenia się, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25 godzin pracy, przy czym nakład pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez AJP, zgodnie z programem studiów, oraz jego indywidualną pracę.
3. Program studiów pierwszego stopnia uwzględnia:
   1) zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy w wymiarze 4 godzin;
   2) zajęcia z języka obcego w wymiarze 90 godzin, po 30 godzin w semestrach pierwszym, drugim i trzecim kończące się egzaminem;
   3) zajęcia z wychowania fizycznego wyłącznie na studiach stacjonarnych w wymiarze 60 godzin, po 30 godzin w semestrze pierwszym i drugim, przy czym zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.
4. Program jednolitych studiów magisterskich uwzględnia:
   1) zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy w wymiarze 4 godzin;
   2) zajęcia z języka obcego w wymiarze 120 godzin, po 30 godzin w semestrach pierwszym, drugim, trzecim i czwartym kończące się egzaminem;
   3) zajęcia z wychowania fizycznego wyłącznie na studiach stacjonarnych w wymiarze 60 godzin, po 30 godzin w semestrze pierwszym i drugim, przy czym zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.
5. Program studiów drugiego stopnia uwzględnia:
   1) zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy w wymiarze 4 godzin;
   2) zajęcia z języka obcego w wymiarze 30 godzin w semestrze pierwszym, kończące się zaliczeniem z oceną.
6. Program studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich uwzględnia, że liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać za napisanie pracy dyplomowej i zaliczenie egzaminu dyplomowego wynosi nie mniej niż 10 punktów ECTS. W programie przedmiotu seminarium dyplomowe należy uwzględnić zapis, że warunkiem jego zaliczenia jest złożenie pracy dyplomowej oraz jej pozytywna weryfikacja w systemie antyplagiatowym.
7. Liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych wynosi nie więcej niż 60 % godzin na studiach stacjonarnych.
8. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2.
9. Program studiów dla kierunku o profilu praktycznym obejmuje moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50 % liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2, służące zdobyciu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.
10. Program studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje moduły zajęć powiązanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dziedzinie, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50 % liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2, i uwzględniających udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.
11. Moduły kształcenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, opracowane są:
    1) dla opisania jednego przedmiotu zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2;
    2) dla opisania grupy przedmiotów zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 3;
    3) dla opisania praktyki zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 4.

12. Instrukcje opracowania modułu zawarte są odpowiednio w załącznikach nr 5, 6, 7.
13. Wykaz dokumentów i informacji składających się na szczegółową dokumentację programu studiów określony jest w załączniku nr 8.
14. W celu sprawdzenia właściwego doboru modułów kształcenia do realizacji programu studiów i osiągnięcia efektów uczenia się stosuje się matrycę efektów uczenia się, której wzór określa załącznik nr 9.
15. Program studiów zatwierdza Senat AJP nie później niż na jeden miesiąc przed rozpoczęciem roku akademickiego.

Rozdział III.
Wytyczne w zakresie doskonalenia programu studiów

§ 5.

1. W celu doskonalenia programu studiów można dokonywać w nim zmian.
2. W programie studiów utworzonych na podstawie pozwolenia można dokonywać zmian łącznie do 30 % ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie studiów na dzień wydania tego pozwolenia.
3. Zmiany programu studiów wymagają zatwierdzenia przez Senat AJP.
4. Wydział może dokonać w programie studiów zmian:
    1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe;
    2) koniecznych do:
        a) usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną,
        b) dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.
5. Zmiany w programach studiów, o których mowa w ust. 1 i 2 mogą być wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia.
6. Zmiany w programach studiów, o których mowa w ust. 4 mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia i są ogłaszane co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.

§ 6.

1. Podejmując działania mające na celu doskonalenie programu studiów, Wydział uwzględnia:
    1) wnioski z oceny osiągniętych przez studentów efektów uczenia się w trakcie całego cyklu kształcenia;
    2) wnioski z analizy zgodności kierunkowych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy;
    3) wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów.
2. W ramach oceny realizacji efektów uczenia się, o której mowa w ust. 1 pkt 1, uwzględnia się:
    1) analizę realizacji celów programu studiów;
    2) analizę procesu odbywania praktyk;
    3) analizę procedur dyplomowania;
    4) analizę wyników nauczania *(statystyka ocen).*
3. Procedurę doskonalenia programu studiów, o której mowa w § 5 ust 2 oraz dokonywania zmian w programie studiów, o której mowa w § 5 ust. 4 ustala Dziekan.

§ 7.

W procesie opracowania i doskonalenia programów studiów oraz oceny realizacji efektów uczenia się uczestniczą w zakresie swoich kompetencji:

1) Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia;
2) wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia;
3) wydziałowe zespoły ds. programów studiów;
4) Zespół ds. Monitorowania Kariery Zawodowej Absolwentów.